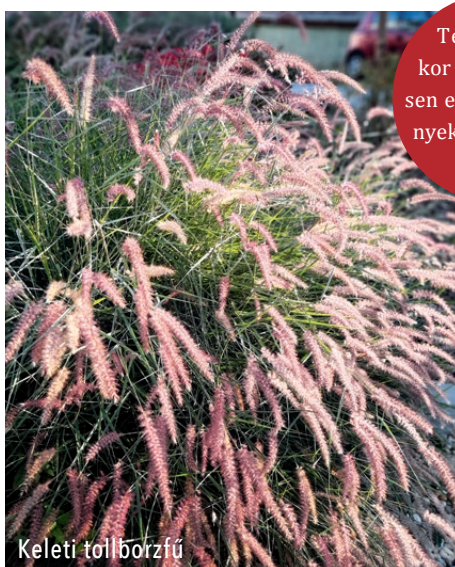

Légies szépségek

A legtöbb dísfű nyár végén, ősszel teljesedik ki, amikor a lombozata és kalásza is kifejlődik. Az ültetésük legfőbb szezonja viszont tavasszal van. Lássuk hát, mit kell tudnunk a dísfűvekről, kertépítészeti használatuk történetéről, de legfőképpen, hogy mely fajtákat és hová érdemes telepítenünk kertjeinkbe.

Keleti tollborzfü

Telepítés-
kor természetesen ezeket a növényeket is öntözni kell.

Homoki hajperje

Egy nagyobb élőkertészeti katalógusa több tucatnyi dísfűfajt – a hozám legközelebb eső konkrétan 46 fajt – kínál. A bőség zavara, mondhatnánk, ám ez korántsem volt mindig így. A dísfűvek csak a 20. században kezdtek teret hódítani a kertépítészetben, és népszerűvé válásuk egy német kertészettudajdonos, kerttervező, szakíró, dr. Karl Foerster (1874–1970) nevéhez köthető. A legenda szerint a kreatív és eredeti látásmódú Foerster még a vonat vészfékét is képes volt meghúzni, ha egy számára vonzó, begyűjtendő magvú növényt pillantott meg. Állítólag így jutott a népszerű *Calamagrostis × acutiflora* 'Karl Foerster' alapjául szolgáló magokhoz is. Akárhogyan is történt, nagy tűrőképességű növényekre szakosodott kertészetiének számos máig népszerű, rész-

ben róla elnevezett fajtát – köztük sok dísfűfélé – köszönhetünk. Ide sorolható például a *Molinia arundinacea* 'Karl Foerster' nevű magas kékperje, illetve a *Rudbeckia fulgida* 'Goldsturm' pompás kúpvirág is. Együttal népszerű kerttervező is volt, korában igen újszerűnek számító kiültetéseit a természet megfigyelése nyomán élőkre és dísfűvekre alapozta. Nevéhez köthető a napjainkban is meghatározó naturalisztikus stílus megteremtése, Foerster hatására váltak a növények, főként az élőlők és a dísfűvek a kert legfőbb elemeivé. A Karl Foerster által remek érzékkel felfuttatott dísfűvek népszerűsége máig töretlen. De vajon miért ilyen vonzóak e színes virágdíszíteljséggel nélkülözhető növények? Szélbeporzásúként a fűfélék valóban nélkülözik a látványos rovarcsalogató virágszir-

mokat. Esztétikai vonzerejük elsősorban dekoratív, légies megjelenésükben, hullámzásukban, fényjátékukban keresendő. Viszszafogott színükkel, a szabad természetet idéző habitusukkal rendkívül pihentető hatást keltenek. Éppen semleges jellegükből adódóan remek ágyáslazítók, és szinte minden növénycsoporttal jól társíthatók, legyen szó élőlőkről, hagymásokról, cserjéről vagy fákról. Szintén kertépítészeti előnyeik közé tartozik változatos megjelenésük, sokoldalú felhasználhatóságuk: a kertben érvényesülhetnek szoliterként, tömegnövényként, cserjéptöltőként, talajtakaróként, de találunk közöttük vizes és száraz területekre, illetve edénybe valót is. A jellemzően kora tavaszi visszavágástól eltekintve minden évszakban látványosak, ráadásul sokuk örökzöld is.

LOCSOLÁSMENTES KERTEKBE IS TELEPÍTHETŐ, SZÁRAZSÁGTŰRŐ DÍSFŰVEK (A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL)

KELETI TOLLBORZFŰ

Szoliterként és virágágyásban is remekül mutatnak a szárazságtűrő tollborzfü (*Pennisetum orientale* 'Karley Rose') nyár végétől hozott, pompás, elhajló üvegmosó kefére emlékeztető kalászvirágzatai. Formás, nagy levél-tömegével díszít, elhajló habitusából adódóan meglehetősen nagy teret kíván ez a mintegy 90 cm magasra növő dísfűfaj. Kora tavaszi visszavágásán és esetlegesen a tőosztáson túl egyéb feladatunk jellemzően nincs vele.

HOMOKI HAJPERJE

Európa homokdűnéinek igénytelen, szárazságtűrő fűfaja a homoki hajperje (*Leymus arenarius*, korábban *Elymus arenarius*), amely az USA meleg területein inváziós gyommá vált. Hazánkban ez a veszély egyelőre nem fenyeget, bár társításra ez a faj valóban kevésbé ideális a terjedőképessége miatt. Ezzel együtt hasonló növekedési erélyű növényekkel, például masszív dísfűvekkel, évelőkkel kombinálhatjuk. Leginkább azonban nehezen kezelhető, száraz, napos területek tömeges beültetésére javasolt. A növény mintegy 90 cm magas, és jellegzetes kékes elhajló-terülő lombozata fölött hozza látványos kalászait, amelyek szintén hajlamosak elhajolni önsúlyuk alatt. Örökzöld, így jórészt télen is megtartja kékes lombját. Gondozása kimerül a tavaszi visszavágásban, esetleges visszaszorításában, amiről akár már telepítéskor gondoskodhatunk például gyökérkorlátozó fémlemez talajba sülyesztésével.

MEXIKÓI ÁRVALÁNYHAJ

Csoportosan ültetve érvényesül igazán a selymesen puha mexikói árvalányhaj (*Nassella tenuissima*, korábbi nevén *Stipa tenuissima*) szépsége. Ez az amerikai származású, rendkívül szárazságtűrő fűféle már júniustól hozza puha kalászait, melyek lenyűgözően hullámoznak a legkisebb fuvalatra. Csak kora tavasszal zöld, már nyárra kiszáradt állatok számára kevésbé vonzó kiszáradt növénynek tettei magát a lelegetés megakadályozására. Remekül társítható ligeti zsályával, díszcsorbával és díszhagymával. Vadvirágos rét jellegű kiültetések kialakítására is alkalmas, ráadásul télen sem veszít semmit a díszítőértékéből.

DERES CSENKESZ

Alacsony, tömött bokrokat alkotnak a deres csenkesz (*Festuca glauca*) szép, kékes árnyalatú, örökzöld levelei. A szárazságtűrő dísfűvek sok esetben kékes színűek, amit a

Mexikói árvalányhaj

Tőtippán

Vörös alangfű

FOTÓ: ISTVÁNFY ZSÓFIA

levelek viaszos bevonata eredményez. A védett levélfelület és a keskeny levélzet segít a deres csenkesz esetében is mérsékelni a párologtatást. Jól használható tömeges ültetésre talajtakaróként, egyedi szépségéért sziklakertekbe, vagy nagyobb dísfűvek előterébe.

TŐTIPPÁN

Amerikai származású alacsony dísfű a tőtippán (*Eragrostis spectabilis*), melynek nyár végétől szeptemberig nyíló bordós rózsaszín virágbugái 30-50 cm magasán, felhőként borítják be a széles, szalagos levelek alkotta levélrózsáját. Jól kombinálható a hasonlóan szárazságtűrő és napfénykedvelő levendulával és pompás varjúhájjal.

NAGYOBB VÍZIGÉNYŰ, DE SZINTÉN LÁTVÁNYOS DÍSFŰVEK

VÖRÖS ALANGFŰ

Látványos kalászt ugyan nem hoz, de újabban rendkívül népszerű a mereven felálló szárú, alacsonyabb, mindössze 40-50 cm magas vörös alangfű (*Imperata cylindrica* 'Rubra' más néven 'Red Baron'). Őseit veszélyes gyomnövénynek tartják Délkelet-Ázsiában és Afrika trópusi részein. Ez a pompás

vörös lombú fűféle azonban mérsékeltebben terjed, szereti a napfényes fekvést és a rendszeres locsolást, ugyanakkor az időszakos szárazságot is jól tolerálja. Remekül mutat élőágyásokban, és a többi dísfűhöz hasonlóan a modern kertekben.

SZÁLKAFŰ

A kisebb, 20-30 cm magas, szétterülő bokrot alkotó, ázsiai származású szálkafű (*Hakonechloa macra*) a nedves, árnyas körülményeket kedveli. Remekül érvényesül japán stílusú kertekben, de talajtakaróként vagy edényes növényként is szépen díszít bambuszra emlékeztető leveleivel, akár modern kertekben is. Jól társítható a hasonló igényű hortenziával, árnyékliliommal vagy éppen völgycsillaggal. Gondozási feladatai jellemzően kimerülnek a télre elszáradó leveleinek kora tavaszi eltávolításában.

Végül pedig gondoljunk arra, hogy Karl Foerster nyomdokain haladva a dísfűveket virágpor- és nektáradó virágzókkal kombináljuk, hogy a rovarok számára is vonzó, élhető hely legyen a kertünk, ne csupán divatos kiterjesztése az otthonunknak.

Istvánffy Zsófia

ISTVÁNFY ZSÓFIA
kertépítési tanácsadó

SLOWGARDEN

Kertépítési tanácsadás
fenntartható kertek építéséhez

istvanffy.zsolia@slowgarden.hu

FOTÓ: LAC